

MÁTRIXOK

Mátrixok. Mátrixműveletek és tulajdonságaik. Sajátérték, sajátvektor.

Ebben a részben a matematika olyan részét tárgyaljuk, melynek először nem látszik, hogy mi haszna lehet. Elég számolásigényes, de legalább könnyen algoritmizálhatóak ezek a számolások. A kurzus kereteibe sajnos nem fér bele, hogy ezek a matematikai objektumok hogyan segítenek (főleg egy informatikusnak) problémákat modellezni, de próbáljuk meg elfogadni, hogy a sok számolás mögött értelem és alkalmazás is van.

1. Mátrixok

1. Definíció. Az M -mel jelölt $m \times n$ -es **mátrix** egy T test elemeiből (a mi esetünkben ez valós számokat jelent) álló táblázat, m darab sorral és n darab oszloppal. Az ilyen paraméterekkel rendelkező mátrixot $M_{m \times n}$ -nel jelöljük. Az M mátrix i -edik sorának j -edik elemét m_{ij} -vel jelöljük.

Talán ezt a fogalmat úgy ismeri mindenki a programozás kurzusról, hogy kétdimenziós tömb. Ugyanarról van szó.

2. Példa. Legyen M az alábbi mátrix:

$$M_{3 \times 4} = \begin{pmatrix} -2 & 0 & \sqrt{2} & 0.75 \\ \pi & \frac{1}{3} & 0 & 1 \\ 6 & -7.2 & 9\frac{1}{2} & 5 \end{pmatrix}.$$

Ekkor például $m_{13} = \sqrt{2}$.

Van két speciális mátrix, melyet mérettől függetlenül mindig ugyanúgy nevezünk.

3. Definíció. Az $(n \times n)$ -es **egységmátrix** olyan mátrix, amelynek a főátlója 1-eket tartalmaz, a többi eleme, pedig nulla:

$$I_n = E_n = \begin{pmatrix} 1 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 1 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 1 \end{pmatrix}.$$

Az $(n \times n)$ -es **nullmátrix** olyan mátrix, amely csak nulla elemeket tartalmaz:

$$Z_n = O_n = \mathbb{O}_n = \begin{pmatrix} 0 & 0 & \dots & 0 \\ 0 & 0 & \dots & 0 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & \dots & 0 \end{pmatrix}.$$

2. Mátrixműveletek

Már többször találkoztunk azzal a jelenséggel, hogy új objektumot definiáltunk. Most is ez történt, tehát azt is definiálni kell, hogyan tudunk velük dolgozni.

4. Definíció (Mátrixok összeadása és skalárral szorzása). Legyen $A = (a_{ij})_{m \times n}$ és $B = (b_{ij})_{m \times n}$ két T számtest feletti $(m \times n)$ -es mátrix. Ekkor

$$A + B = (a_{ij} + b_{ij})_{m \times n} \text{ és } cA = (ca_{ij})_{m \times n}.$$

Az előző definíció virágnyelven azt jelenti, hogy csak két azonos méretű mátrixot tudunk összeadni, és ez az összeadás pozícionkénti összeadást jelent.

5. *Megjegyzés.* Csak azonos méretű mátrixokat lehet összeadni, különböző méretűeket sosem.

6. Példa.

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 0 & -3 \\ -5 & 9 & 2 \\ -1 & -3 & 8 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 2 & -6 & -1 \\ -3 & 1 & 7 \\ 2 & 2 & 9 \end{pmatrix}$$
$$A + B = \begin{pmatrix} 3 & -6 & -4 \\ -8 & 10 & 9 \\ 1 & -1 & 17 \end{pmatrix}, \quad (-2) \cdot B = \begin{pmatrix} -4 & 12 & 2 \\ 6 & -2 & -14 \\ -4 & -4 & -18 \end{pmatrix}$$

7. Definíció (Mátrixok szorzása). Legyen $A = (a_{ij})_{m \times n}$ és $B = (b_{ij})_{n \times k}$ két T számtest feletti mátrix. Ekkor

$$AB = \left(\sum_{l=1}^n a_{il}b_{lj} \right)_{m \times k}.$$

A fenti szummás képletet szövegesen is elmagyarázzuk. Egy $(m \times n)$ -es és egy $(n \times k)$ -s mátrix szorzata $(m \times k)$ -s méretű. Továbbá a szorzat i -edik sorának j -edik eleme $\sum_{l=1}^n a_{il}b_{lj}$, azaz az A mátrix i -edik sorának és a B mátrix j -edik oszlopának skaláris szorzata.

8. *Megjegyzés.* Két mátrix csak akkor szorozható össze, ha az első mátrix oszlopainak száma megegyezik a második mátrix sorainak számával.

9. *Megjegyzés.* Az AB szorzat általában nem egyezik meg a BA szorzattal, sőt még lehet, hogy a méretük miatt valamelyik nincs is értelmezve.

10. Példa.

$$A = \begin{pmatrix} 2 & -3 & 5 \\ 1 & 0 & 8 \end{pmatrix}, \quad B = \begin{pmatrix} 6 & -1 \\ 2 & -2 \\ -3 & 0 \end{pmatrix}$$

Az AB mátrix (2×2) -es méretű lesz. A számolást végezzük úgy hogy az A megfelelő sorvektorait szorozzuk össze skalárisan B megfelelő oszlopvektorával. A skaláris szorzás a következőt jelenti:

$$\langle (a, b, c, d), (e, f, g, h) \rangle = ae + bf + cg + dh.$$

Tehát AB megkapható az alábbi módon:

$$\begin{aligned} AB &= \begin{pmatrix} \langle (2, -3, 5), (6, 2, -3) \rangle & \langle (2, -3, 5), (-1, -2, 0) \rangle \\ \langle (1, 0, 8), (6, 2, -3) \rangle & \langle (1, 0, 8), (-1, -2, 0) \rangle \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} 12 - 6 - 15 & -2 + 6 + 0 \\ 6 + 0 - 24 & -1 + 0 + 0 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} -9 & 4 \\ -18 & -1 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

11. Példa.

$$A = \begin{pmatrix} 5 & 4 & -2 \\ -9 & 4 & 6 \\ 3 & 1 & -2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -1 & -2 & 3 \\ 0 & 8 & 3 \\ -5 & 7 & 9 \end{pmatrix}$$

$$\begin{aligned} AB &= \begin{pmatrix} \langle (5, 4, -2), (-1, 0, -5) \rangle & \langle (5, 4, -2), (-2, 8, 7) \rangle & \langle (5, 4, -2), (3, 3, 9) \rangle \\ \langle (-9, 4, 6), (-1, 0, -5) \rangle & \langle (-9, 4, 6), (-2, 8, 7) \rangle & \langle (-9, 4, 6), (3, 3, 9) \rangle \\ \langle (3, 1, -2), (-1, 0, -5) \rangle & \langle (3, 1, -2), (-2, 8, 7) \rangle & \langle (3, 1, -2), (3, 3, 9) \rangle \end{pmatrix} \\ &= \begin{pmatrix} -5 + 0 + 10 & -10 + 32 - 14 & 15 + 12 - 18 \\ 9 + 0 - 30 & 18 + 32 + 42 & -27 + 12 + 54 \\ -3 + 0 + 10 & -6 + 8 - 14 & 9 + 3 - 18 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 5 & 8 & 9 \\ -21 & 92 & 39 \\ 7 & -12 & -6 \end{pmatrix} \end{aligned}$$

12. Definíció (Transzponálás). Legyen $A = (a_{ij})_{m \times n}$ egy T számtest feletti $(m \times n)$ -es mátrix. Ekkor A^T egy $(n \times m)$ -es mátrix, melynek egy tetszőleges eleme a következőképpen számítható ki:

$$(A^T)_{ij} = A_{ji}.$$

Ez azt jelenti, hogy a mátrix sorait felcseréljük az oszlopaival, vagy másképpen fogalmazva tükrözzük a mátrixot a „főátlóra”. (Igazi főátlóról csak négyzetes mátrixok esetében szoktunk beszélni.)

13. Példa.

$$\begin{aligned} A &= \begin{pmatrix} 5 & 4 & -2 \\ 3 & 1 & -2 \end{pmatrix}, B = \begin{pmatrix} -2 & 3 \\ 8 & 3 \\ 7 & 9 \end{pmatrix}, C = \begin{pmatrix} a & b & c \\ d & e & f \\ g & h & i \end{pmatrix} \\ A^T &= \begin{pmatrix} 5 & 3 \\ 4 & 1 \\ -2 & -2 \end{pmatrix}, B^T = \begin{pmatrix} -2 & 8 & 7 \\ 3 & 3 & 9 \end{pmatrix}, C^T = \begin{pmatrix} a & d & g \\ b & e & h \\ c & f & i \end{pmatrix} \end{aligned}$$

Ugyanúgy, mint számoknál, a mátrixoknál is vannak a műveleteknek bizonyos tulajdonságai. Némelyik öröklődik a számoknál lévőkől, némelyeket a definíció alapján kell igazolni.

14. Tétel (Műveletek tulajdonságai). Legyenek A, B, C egy tetszőleges T test feletti mátrixok, és $c, d \in T$ skalárok. Ekkor

- $A + B = B + A$
- $(A + B) + C = A + (B + C)$
- $A(BC) = (AB)C$
- $A(B + C) = AB + AC$
- $(A + B)C = AC + BC$
- $(c + d)A = cA + dA$
- $c(A + B) = cA + cB$
- $c(AB) = (cA)B$
- $(A^T)^T = A$
- $(AB)^T = B^T A^T$
- $(A + B)^T = A^T + B^T$
- $(cA)^T = c(A^T)$

ha a megfelelő műveletek elvégezhetőek. (Ha az egyenlőség valamelyik oldalát nem lehet elvégezni, akkor semmi értelme egyenlőségről beszélni.)

3. Sajátérték

15. Definíció. Legyen A egy $(n \times n)$ -es mátrix. Ha $xA = \lambda x$ valamely $\lambda \in \mathbb{R}$ számra és valamely nemnulla $x \in T^{1 \times n}$ sorvektorra, akkor λ -t az A mátrix **sajátértékének**, az x vektort pedig az A mátrix λ -hoz tartozó **baloldali sajátvektornak** nevezzük.

16. Definíció. Legyen A egy $(n \times n)$ -es mátrix. Ha $Ax = \lambda x$ valamely $\lambda \in \mathbb{R}$ számra és valamely nemnulla $x \in T^{n \times 1}$ oszlopvektorra, akkor λ -t az A mátrix **sajátértékének**, az x vektort pedig az A mátrix λ -hoz tartozó **jobboldali sajátvektornak** nevezzük.

17. Definíció. Legyen A egy $(n \times n)$ -es mátrix, és λ egy sajátértéke A -nak. Ekkor a λ -hoz tartozó bal- és jobboldali sajátvektorok halmazát a nullvektorral kiegészítve **bal-** illetve **jobboldali sajátaltérnek** nevezzük.

18. Definíció. Legyen A egy T számtest feletti $(n \times n)$ -es mátrix. A

$$\chi_A(x) = (-1)^n \cdot \det(A - x \cdot E_n)$$

polinomot az A mátrix **karakterisztikus polinomjának** nevezzük.

19. Tétel. Legyen A egy T számtest feletti $(n \times n)$ -es mátrix. Ekkor az A mátrix sajátértékei pontosan a $\chi_A(x)$ karakterisztikus polinom gyökei.

20. Példa. Határozza meg az

$$A = \begin{pmatrix} 9 & 4 \\ 3 & 5 \end{pmatrix}$$

mátrix sajátértékeit.

$$\chi_A(x) = \det \left(\begin{pmatrix} 9 & 4 \\ 3 & 5 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} x & 0 \\ 0 & x \end{pmatrix} \right) = \begin{vmatrix} 9-x & 4 \\ 3 & 5-x \end{vmatrix} = (9-x)(5-x) - 12 = x^2 - 14x + 33,$$

$$\chi_A(x) \text{ gyökei: } x_1 = 3, x_2 = 11.$$

Így a mátrixnak két különböző valós sajátértéke van: $\lambda_1 = 3$ és $\lambda_2 = 11$.

21. Példa. Határozza meg az

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 4 & 5 \end{pmatrix}$$

mátrix sajátértékeit.

$$\chi_A(x) = \det \left(\begin{pmatrix} 1 & -1 \\ 4 & 5 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} x & 0 \\ 0 & x \end{pmatrix} \right) = \begin{vmatrix} 1-x & -1 \\ 4 & 5-x \end{vmatrix} = (1-x)(5-x) + 4 = x^2 - 6x + 9,$$

$$\chi_A(x) \text{ gyöke: } x = 3.$$

Így a mátrixnak egy darab valós sajátértéke van: $\lambda = 3$.

22. Példa. Határozza meg az

$$A = \begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 3 \end{pmatrix}$$

mátrix sajátértékeit.

$$\chi_A(x) = \det \left(\begin{pmatrix} 1 & 2 \\ -1 & 3 \end{pmatrix} - \begin{pmatrix} x & 0 \\ 0 & x \end{pmatrix} \right) = \begin{vmatrix} 1-x & 2 \\ -1 & 3 \end{vmatrix} = (1-x)(3-x) + 2 = x^2 - 4x + 5,$$

$$\chi_A(x) \text{ gyöke: } x_1 = 2 - i, x_2 = 2 + i.$$

Így a mátrixnak nincs sajátértéke, ha a valós számok teste fölött dolgozunk, viszont a komplex számok teste esetén két gyök van, így az A mátrixnak két különböző komplex sajátértéke van: $\lambda_1 = 2 - i$ és $\lambda_2 = 2 + i$.

23. Példa. Határozza meg az

$$A = \begin{pmatrix} 8 & 5 & 9 \\ 0 & -9 & -1 \\ 0 & 0 & 5 \end{pmatrix}$$

mátrix sajátértékeit.

$$\chi_A(x) = \begin{vmatrix} 8-x & 5 & 9 \\ 0 & -9-x & -1 \\ 0 & 0 & 5-x \end{vmatrix} = (8-x)(-9-x)(5-x)$$

$$\chi_A(x) \text{ gyöke: } x_1 = 8, x_2 = -9, x_3 = 5.$$

Így a mátrixnak három különböző valós sajátértéke van: $\lambda_1 = 8$, $\lambda_2 = -9$ és $\lambda_3 = 5$.

24. Példa. Határozza meg az

$$A = \begin{pmatrix} 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 \\ 2 & -1 & 0 \end{pmatrix}$$

mátrix sajátértékeit.

$$\begin{aligned}\chi_A(x) &= \begin{vmatrix} 1-x & -1 & 1 \\ 1 & 1-x & -1 \\ 2 & -1 & -x \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 1-x & -1 & 1 \\ 1 & 1-x & -1 \\ 2 & -1 & -x \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0 & -1-(1-x)^2 & 1+(1-x) \\ 1 & 1-x & -1 \\ 0 & 2x-3 & 2-x \end{vmatrix} \\ &= (-1) \begin{vmatrix} -1-(1-x)^2 & 2-x \\ 2x-3 & 2-x \end{vmatrix} = (x-2) \begin{vmatrix} -1-(1-x)^2 & 1 \\ 2x-3 & 1 \end{vmatrix} \\ &= (x-2)(-1-1+2x-x^2-2x+3) = (x-2)(1-x^2)\end{aligned}$$

$$\chi_A(x) \text{ gyöke: } x_1 = 2, x_2 = 1, x_3 = -1.$$

Így a mátrixnak három különböző valós sajátértéke van: $\lambda_1 = 2$, $\lambda_2 = 1$ és $\lambda_3 = -1$.

4. Inverz

25. Definíció. Egy A négyzetes mátrix **inverzének** nevezzük azt az A^{-1} -gyel jelölt mátrixot, melyre $A \cdot A^{-1} = A^{-1} \cdot A = I$, ahol I a megfelelő méretű egységmátrix. (A definíció alapján egyértelmű, hogy az inverz mérete megegyezik az eredeti mátrix méretével.)

A definíció azonban semmit nem mond arról, hogy milyen mátrixoknak van inverze, és ha van, akkor hogyan számolhatjuk ki. A következőkben két kiszámítási módot fogunk ismertetni.

4.1. Tétel szerinti kiszámítás

26. Definíció. Egy $A = (a_{ij})_{n \times n}$ négyzetes mátrix a_{ij} eleméhez tartozó **adjungált aldetemináns** A_{ij} -vel jelöljük és az

$$A_{ij} = (-1)^{i+j} D_{ij}$$

képlettel számítjuk ki, ahol D_{ij} az a_{ij} elemhez tartozó **aldetermináns**, vagyis annak a mátrixnak a determinánsa, melyet úgy kapunk, hogy az A mátrixból elhagyjuk az i -edik sorát és j -edik oszlopát.

27. Tétel. Tetszőleges $A = (a_{ij})_{n \times n}$ négyzetes mátrixnak akkor és csak akkor van inverze, ha $\det(A) \neq 0$. Ha van inverze, akkor pontosan egy van, és erre érvényes az alábbi képlet:

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} (A_{ji})_{n \times n}.$$

28. Példa. $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 4 \end{pmatrix}$, $A^{-1} = ?$

$$\det(A) = 3 + 4 - 2 - 4 = 1$$

$$\begin{aligned}
A_{11} &= (-1)^{(1+1)} \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 2 & 4 \end{vmatrix} = 4 - 6 = -2, & A_{12} &= (-1)^{(1+2)} \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} = -(4 - 3) = -1, \\
A_{13} &= (-1)^{(1+3)} \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = 2 - 1 = 1, & A_{21} &= (-1)^{(2+1)} \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 4 \end{vmatrix} = -(4 - 4) = 0, \\
A_{22} &= (-1)^{(2+2)} \begin{vmatrix} 0 & 2 \\ 1 & 4 \end{vmatrix} = 0 - 2 = -2, & A_{23} &= (-1)^{(2+3)} \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = -(0 - 1) = 1, \\
A_{31} &= (-1)^{(3+1)} \begin{vmatrix} 1 & 2 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} = 3 - 2 = 1, & A_{32} &= (-1)^{(3+2)} \begin{vmatrix} 0 & 2 \\ 1 & 3 \end{vmatrix} = -(0 - 2) = 2, \\
A_{33} &= (-1)^{(3+3)} \begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 0 - 1 = -1.
\end{aligned}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{\det(A)} \begin{pmatrix} A_{11} & A_{12} & A_{13} \\ A_{21} & A_{22} & A_{23} \\ A_{31} & A_{32} & A_{33} \end{pmatrix}^T = \frac{1}{\det(A)} \begin{pmatrix} A_{11} & A_{21} & A_{31} \\ A_{12} & A_{22} & A_{32} \\ A_{13} & A_{23} & A_{33} \end{pmatrix} = \frac{1}{1} \begin{pmatrix} -2 & 0 & 1 \\ -1 & -2 & 2 \\ 1 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

4.2. Gauss–Jordan-elemináció

29. Definíció. Egy adott M mátrix esetén a **sorvektorrendszer elemi átalakításain** az alábbiakat értjük:

- két sor cseréje,
- egy sor megszorítása egy nemnulla konstanssal,
- egyik sor konstansszorosának hozzáadása egy másik sorhoz.

30. Tétel. Ha A egy $n \times n$ -es négyzetes mátrix, I pedig az $n \times n$ -es egységmátrix, akkor tekintsük a $B = (A | I)$ mátrixot. Az A mátrix akkor és csak akkor invertálható, ha a sorvektorrendszer elemi átalakításainak sorozatával a B mátrix $(I | C)$ alakra hozható. Ekkor $A^{-1} = C$.

31. Példa. $A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 2 \\ 1 & 1 & 3 \\ 1 & 2 & 4 \end{pmatrix}$, $A^{-1} = ?$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 1 & 1 & 3 \\ \hline 1 & 2 & 4 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 1 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(1)} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 1 & 3 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 1 & 2 & 4 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 0 & 1 & 0 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(2)} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 1 & 3 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 1 & 1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 0 & 1 & 0 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & -1 & 1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(3)}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 1 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 1 & 1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline -1 & 1 & 0 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & -1 & 1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(4)} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 1 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 0 & -1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline -1 & 1 & 0 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline -1 & -1 & 1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(5)} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 1 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 0 & 1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline -1 & 1 & 0 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 1 & 1 & -1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 1 & 2 \\ \hline 0 & 0 & 1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline -2 & 0 & 1 \\ \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 1 & 1 & -1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(6)} \begin{array}{|c|c|c|} \hline 1 & 0 & 0 \\ \hline 0 & 1 & 0 \\ \hline 0 & 0 & 1 \\ \hline \end{array} \begin{array}{|c|c|c|} \hline -2 & 0 & 1 \\ \hline -1 & -2 & 2 \\ \hline 1 & 1 & -1 \\ \hline \end{array} \xrightarrow{(7)} \implies A^{-1} = \begin{pmatrix} -2 & 0 & 1 \\ -1 & -2 & 2 \\ 1 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

- (1) 1. és 2. sor cseréje.
- (2) 3. sorból kivonom az 1.-t.
- (3) 1. sorból kivonom a 2.-at.
- (4) 3. sorból kivonom az 2.-at.
- (5) 3. sor megszorozása (-1) -gyel.
- (6) 1. sorból kivonom a 3.-at.
- (7) 2. sorhoz hozzáadom a 3. sor (-2) -szeresét.

32. Megjegyzés. *Hasonlóan a determináns kiszámításához nagyobb méretű mátrixok esetén itt is a Gauss–Jordan-elimináció sokkal gyorsabb, mint a tétel szerinti aldeteminánsos módszer.*

5. Informatikai alkalmazások

- A különböző geometriai transzformációk tulajdonképpen lineáris leképezésnek tekinthetők, és kifejezhetők egy alkalmas mátrixszal történő szorzás segítségével. Például tükrözzük az $(a; b)$ pontot az y tengelyre. Ekkor a kapott vektor $(-a, b)$. Ha jól megnézzük, könnyen megtaláljuk az y tengelyre való tükrözés mátrixát:

$$A = \begin{pmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}, \text{ mert } (-a; b) = (a; b) \cdot A.$$

Ilyen mátrixok megadhatók tükrözésekre, forgatásokra, vetítésekre, akár több dimenzióban is. LÁSD: Diszkrét matematika III. és Számítógépes grafika tantárgyakból.

- A gráfok egyértelműen kódolhatók szomszédsági és pont-él illeszkedési mátrixukkal. Mivel a mátrix szinte minden programnyelvben jól kezelhető egy 2-dimenziós tömbként, így ennek a kódolásnak is vannak előnyei. A gráfok az informatika több területén is előkerülnek, akár programozási algoritmus, akár hardverszinten, például beszélhetünk erőforrásgráfról, vagy a számítógép-hálózat is felfogható egy (irányított) gráfként.
- Képzeljünk el egy épületet, ahol különböző helyiségekbe különböző embereknek van belépési jogosultságuk. Ez nagyon jól kódolható egy mátrixszal: sorok=emberek, oszlopok=ajtók, és a megfelelő pozícióban 1-es van, ha az adott embernek van belépési jogosultsága, 0, ha nincs.
- Lineáris egyenletrendszer esetén elég az egyenletrendszer bővített mátrixával dolgozni. Sokszor kell megoldani lineáris egyenletrendszert, és érdekes kérdések merülnek fel a numerikus precizitás és a számolás időigénye kapcsán, LÁSD: Közelítő és szimbolikus számítások.
- Kódoláselméletben bizonyos kódok esetében a kódolás és a dekódolás is egy-egy mátrixszorzással kivitelezhető. Ide kapcsolódik a generátormátrix és a paritás-ellenőrző mátrix fogalma is, LÁSD: Diszkrét matematika III.